

Kemianteollisuuden liikevaihto supistui voimakkaasti vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Koronavirusepidemian vaikutukset vaihtelevat kemianteollisuuden yrityksissä ja vaisusta yleiskuvasta huolimatta alalla on nähtävissä myös joidenkin yritysten osalta myönteisiä merkkejä. Yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat kuitenkin synkeät ja tuotannon ennakoitaan vähenevän kesän aikana. Lähikuukausien talouskehityksen tarkka ennakointi on kuitenkin vaikeaa.

Liikevaihdon lasku voimistui vuoden alussa

Kemianteollisuuden työpäiväkorjattu liikevaihto oli vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä 9 % vuoden takaista pienempi. Kemianteollisuuden päätoimialojen liikevaihtokehityksessä on vaihtelua: Koronaepidemian myötä lääketeollisuuden liikevaihto on jopa kasvanut, mutta kokonaisuutena alan liikevaihto on kuitenkin supistunut.

Toukokuun lopussa tehdyn kyselyn mukaan 75 % kemianteollisuuden jäsenyrityksistä arvioi liikevaihdon laskevan vuonna 2020 suhteessa odotuksiin ennen koronakriisiä. Toisaalta 16 % arvioi liikevaihdon nousevan.

Tammi-maaliskuussa 2020 raakaöljyn (Brent) keskihinta oli noin 36 dollaria barreilta, mikä oli 47 % vuoden takaisesta vähemmän. Raakaöljyn hinta oli toukokuussa noususuunnassa tuotannonleikkausten myötä.

Vienti supistui ensimmäisellä neljänneksellä

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo väheni tammi-helmikuussa, mutta maaliskuussa viennin arvo kohosi hie-man. Koko alkuvuoden viennin arvo oli 2,8 mrd. euroa ja jäi 7 % vuodentakaista pienemmäksi. Viidesosa Suomen tavaraviennin arvosta on kemianteollisuuden tuotteita.

Lääkkeiden vienti nousussa

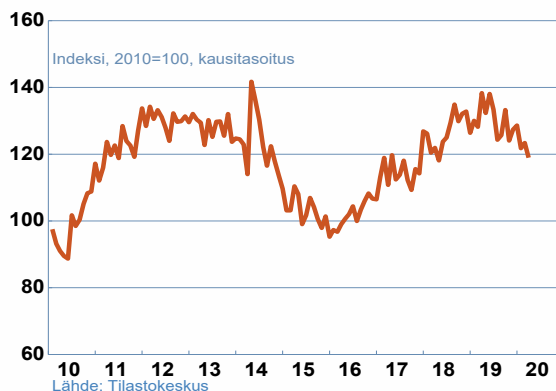
Lääkkeiden ja lääkeaineiden viennin arvo kasvoi tammi-maaliskuussa viidenneksen edellisvuodesta. Lääkeviennin arvo oli viime vuonna 780 miljoonaa euroa. Öljytuotteiden viennin arvo supistui kuluvan vuoden alussa noin 20 %. Hintojen viimeaikaisesta laskusta huolimatta koko neljänneksen hinnat alenivat keskimäärin vain hieman. Öljytuotteiden osuus on noin 36 % kemianteollisuuden viennistä ja 7 % Suomen koko tavaraviennistä.

Peruskemian tuotteiden viennin arvo kohosi tammi-maaliskuussa 2 % vuodentakaisesta. Kumi- ja muovituotteiden viennin arvo väheni 5 %.

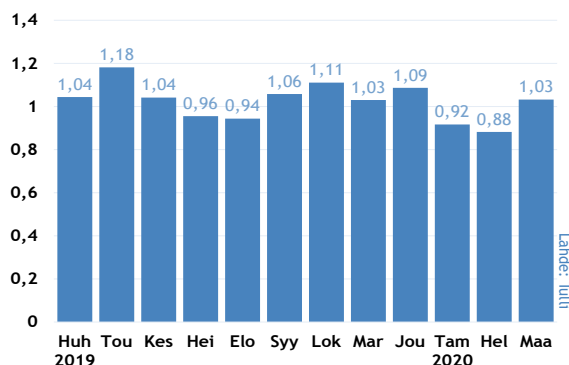
75%

arvioi liikevaihdon laskevan 2020

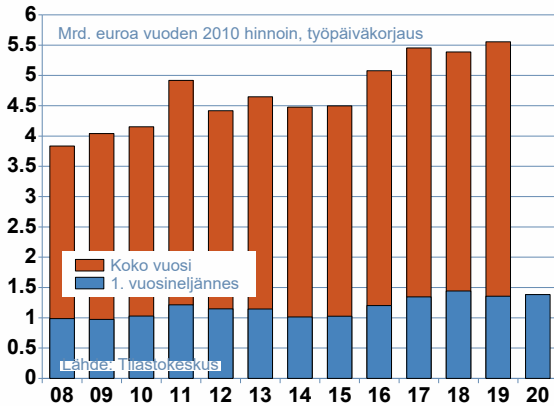
Kemianteollisuuden liikevaihto

Kemianteollisuuden tavaravienti, mrd. euroa

Kemianteollisuuden arvonlisäys

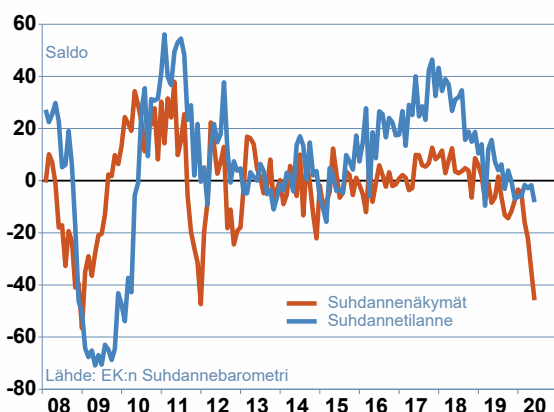

Tuotantomäärät olivat alkuvuodesta yhä nousussa

Kemianteollisuuden tuotantokehitys on ollut arvonlisäyksellä mitattuna melko vakaata, sillä kiinteähintainen arvonlisäys kasvoi vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä 2,1 % edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Kemianteollisuus tuotti vuonna 2019 arvonlisäystä käyvin hinnoin mitattuna yhteensä 5,8 mrd. euron edestä. Arvonlisäys koostuu pääosin työvoimakustannuksista, toimintaylijäämästä ja poistoista.

Kemianteollisuuden tammi-helmikuun tuotantomäärät jäivät edellisvuotista vähäisemmäksi, mutta osin koronaviruksen maaliskuussa tuoman lisäkysynnän myötä tuotantomäärät kasvoivat koko ensimmäisellä neljänneksellä 5 % vuoden 2019 vastaavaan aikaan verrattuna. Koko tehdasteollisuuden tuotanto lisääntyi alkuvuoden aikana 0,5 %.

Kemianteollisuuden suhdanteet

Peruskemian tuottajahinnat laskussa

Peruskemian tuotteiden tuottajahinnat kääntyivät vuoden 2020 alussa hienoiseen laskuun ja helmi-huhtikuussa hinnat alenivat 2 % vuodentakaisesta. Kumi- ja muovituotteiden hinnat laskivat 0,7 % vuodentakaisesta. Lääkkeiden hinnat sen sijaan kohosivat 4,5 % vuoden 2019 alkukuusiin verrattuna. Öljytuotteiden vientihinnat laskivat ensimmäisellä neljänneksellä runsaan prosentin.

Suhdannenäkymät tummenevat

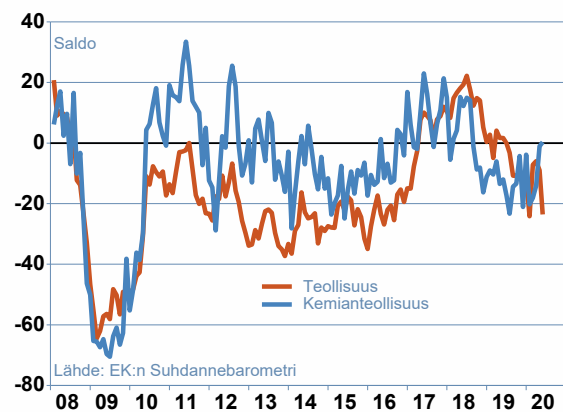
Kemianteollisuuden yritysten keskimääräinen suhdanne tilanne vaimeni keväällä lievästi. Koronakriisi heikentää maailmanlaajuisen talouskasvun hiipumisen myötä vientiteollisuuden kysyntää, mutta toisaalta osa alan yrityksistä arvioi taloustilanteen jopa parantuneen kriisin vaikutuksesta. Suhdanne tilannetta kuvaava saldoluku oli toukokuussa -8.

Lähikuukausien suhdanne odotukset ovat muun teollisuuden tavoin laskusuunnassa. Kemianteollisuuden suhdannenäkymien saldoluku oli toukokuussa -45.

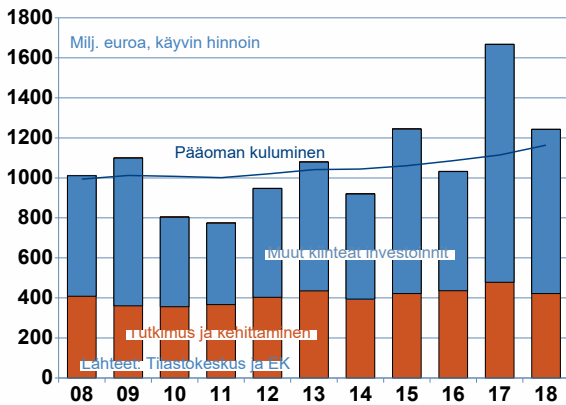
Tuotannon ennakoitaan hiipuvan

Tilaukskirjat nousivat toukokuussa likimain normaalitasolle, mutta tuotannon ennakoitaan kuitenkin vähenevän melko yleisesti kesän aikana. Tuotantokapasiteetti oli toukokuussa kokonaan käytössä vain 71 %:lla yrityksistä.

Tilaukanta normaaliin verrattuna

Kemianteollisuuden investoinnit

Investointinäkymät epävarmat

Koronavirusepidemia on tuonut varjon myös kemianteollisuuden investointinäkymiin. Toukokuun lopussa tehdyn jäsenkyselyn mukaan kolmannes yrityksistä arvioi koronakriisin leikkaavan investointeja Suomeen seuraavan kolmen vuoden aikana.

Osaaminen ja innovointi ovat alalle ominaista, sillä investoinneista huomattava osa, noin 400 miljoonaa euroa, liittyy tutkimukseen ja tuotekehitykseen.

Kemianteollisuus on jo pitkän ajan investoinut yli miljardin vuodessa Suomeen ja säilyttänyt pääomatasonsa koko 2000-luvun.

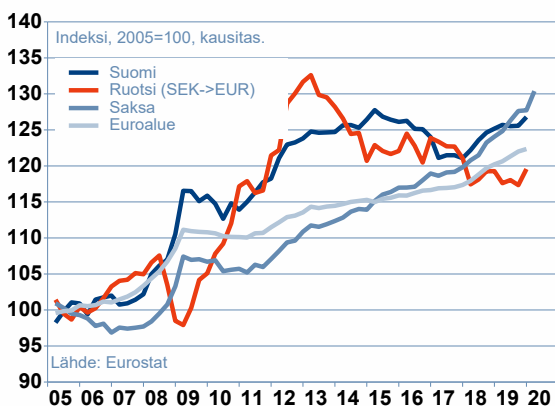
Työmarkkinat uuden edessä

Kemianteollisuuden toukokuun lopussa tehdyn jäsenkyselyn mukaan määräaikaiset työlainsäädännön muutokset ovat tulleet tarpeeseen ja niille toivotaan jatkoa vuoden 2020 loppuun asti työmarkkinajärjestöjen esityksen mukaisesti. Mahdolliseen koronan toiseen aaltoon varautumisessa olisi tärkeää saada työterveyshuollossa tehtävät koronatartuntatestit osin Kela-korvattavuuden piiriin.

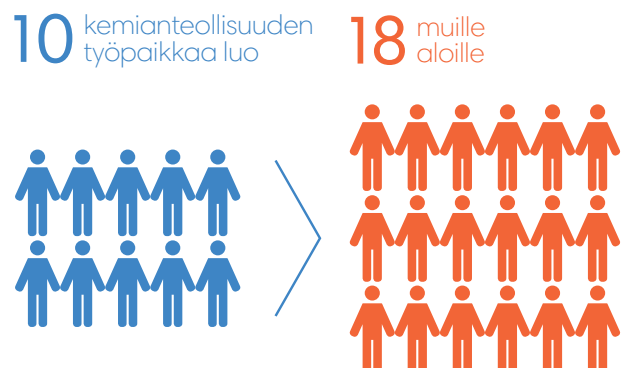
Suomen työllisyyden kannalta on olennaista, ettei maan hallitus lisää vireillä olevilla tai hallitusohjelmaan kirjatulla työlainsäädännön hankkeilla yrityksille ylimääräistä byrokratiaa, kustannuksia ja nosta siten työllistämiskynnystä. Nämä kaikki riskit ovat olemassa mm. käynnissä olevassa yhteistoimintalakia koskevassa uudistuksessa sekä kilpailukieltosopimusten rajoittamishdotuksessa.

On selvää, että käyty työmarkkinakerros neuvoteltiin tilanteessa, jossa ei osattu varautua koronakriisiin. Sovittujen palkankorotusten tason vaikutus vientiteollisuuden kilpailukykyyn jää vielä nähtäväksi. Kilpailijamaiden ratkaisusta tai palkankorotusten toteutumasta ei ole vielä kattavaa kuvaa, koska neuvottelut ovat joko lykkäytyneet syksyyn mm. Ruotsin osalta ja osin Saksan osalta tai sovitut palkkaratkaisut joustavat myös alaspäin kuten Saksassa.

Nimelliset yksikkötyökustannukset, koko talous

Kemianteollisuuden työllisyysvaikutus

Ansioiden nousu hidastuu

Kemianteollisuuden palkansaajien ansiot kohosivat ansiotasoindeksillä mitattuna vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä 1,1 % vuoden 2019 vastaavasta neljänneksestä. Kaikkien palkansaajien nimellisansiot kohosivat samaan aikaan 1,8 %.

Kemianteollisuuden henkilöstö supistui EK:n Suhdannebarometrin mukaan hieman vuoden 2020 alussa. Työvoima vähennettäneen hieman kesälläkin, ja lomautukset ja erilaiset työaikajärjestelyt ovat yleisiä.

Maailman talouskasvu pohjalukemissa

Taloudellinen toiminta romahti monissa maissa koronaviruksen torjuntatoimien myötä helmi-maaliskuussa. Talous supistuu ennusteiden mukaan toisella vuosineljänneksellä useimmissa maissa kaksinumeroista tahtia, mutta kolmannella neljänneksellä päästäisiin taas kiinni kasvuun. Vaikka epidemian huippu on jo monissa maissa ohitettu, on tuleva kehitys hyvin epävarmaa. Suomen BKT supistuu ETLA:n ennusteen mukaan kuluvana vuonna noin 8 %, vaikka jyrkistä rajoitustoimista huolimatta monet talouden sektorit ovat toimineet Suomessa lähes normaalisti.

Kriisistä toipumiseksi tarvittavat talouden elvytystoimet on kohdennettava osaamisen kohottamiseen ja kasvua luoviin investointeihin. Näin saadaan vahvistettua edellytyksiä työllistämiseksi ja hyvinvointivaltion rahoitukselle.

Keskeiset ennusteluvut ETLA ja Euroopan komissio (toukokuu 2020)

Vuosimuutos tai taso, %	2019*	2020**	2021**
Maailman BKT	2,9	-3,5	5,2
Euroalueen BKT	1,2	-8,5	4,5
Suomen BKT	1,0	-8,0	4,0
-Tuonti, määrä	2,2	-14,0	4,2
-Vienti, määrä	7,2	-16,8	5,5
-Investoinnit	-0,8	-10,6	-1,6
-Yksityinen kulutus	1,0	-6,4	3,4
-Työttömyysaste, %	6,7	9,7	8,9

EU:n peruskemian tuotanto hienoisessa laskussa, lääkkeiden tuotanto ripeässä nousussa

Euroopan peruskemianteollisuuden tuotantomäärät pienentyivät 0,7 % vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä vuodentakaisesta. Myös öljynjalostuksen sekä kumi- ja muovituotteiden tuotantomäärät supistuivat, kumituotteissa jopa yli 10 %. Lääkkeitä sen sijaan valmistettiin edellisneljänneksen tavoin yli 10 % vuodentakaista enemmän.

Kemia – osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaas- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketeollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maaliollisuus

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Teksti perustuu 2.6.2020 käytössä olleisiin tietoihin.

Lisätietoja

Johtaja Susanna Aaltonen
Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Ekonomisti Jouko Kangasniemi
Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608

Kemianteollisuus ry

Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi
Twitter: @kemianteollisuus